

Innowacja Pedagogiczna

Mały Katowiczanie

**z Miejskiego Przedszkola nr 99 w Katowicach
podstawy edukacji regionalnej i patriotycznej**

Miejskie Przedszkole nr 99 w Katowicach

**40-755 Katowice
ul. Józefa Płochy 6**

Spis treści:

- 1. Wstęp**
- 2. Cele innowacji**
- 3. Opis zasad innowacji**
- 4. Oczekiwane efekty innowacji**
- 5. Kontrola i ewaluacja innowacji**
- 6. Załączniki:**

- **rozkład materiału do realizacji na 3 lata (załącznik nr 1)**
- **przykładowe karty pracy (załącznik nr 2)**
- **przykładowe pomoce dydaktyczne (załącznik nr 3)**
- **przykładowe wierszyki i legendy (załącznik nr 4)**
- **ankiety ewaluacyjne (załącznik nr 5)**

Wiek XXI to wiek migracji młodych Polaków, braku więzi uczuciowych z regionem, w którym mieszka, podstawowej wiedzy na temat kultury i tradycji lokalnych. Obecna cywilizacja spowodowała, że zapomina się o takim pojęciu jak integracja wspólnoty, patriotyzm lokalny, „Mała Ojczyzna”.

Badania socjologiczne jednoznacznie wskazują na zagubienie człowieka we współczesnym świecie. Dzieje się tak w momencie, gdy jest on pozbawiony możliwości identyfikacji z określonym środowiskiem, które jest mu bliskie.

Nie ma poczucia przynależności do danej grupy społecznej jeśli nie ma zakorzenienia w przeszłości, środowiska naturalnego, w którym wzrastał oraz historycznego ukształtowania. Pod każdym względem region lokalny jest rzeczywistością łączącą człowieka z bliską mu wspólnotą, kulturą i terytorium. To

właśnie daje poczucie bycia u siebie i przede wszystkim bycia sobą oraz wpływa na zrozumienie swoich obowiązków i włączenia się w nurt lokalnego środowiska.

Jak w takiej rzeczywistości ma się odnaleźć przedszkolak? Co ma zrobić nauczyciel czy rodzic, aby tę sytuację zmienić? Są to pytania nurtujące, dlatego też ogromne zadanie stoi przed nauczycielkami wychowania przedszkolnego. To one mogą przyczynić się do tego, że 6- 7 latek będzie zainteresowany wizytą w muzeum czy wystawie historycznej, albo 3-4-latek jedząc lody na miejskim rynku posłucha historii o herbie Katowic lub z zainteresowaniem wysłucha granego hejnału. Może ich zaangażowanie oraz aktywność spowoduje, że maluchy, gdy dorosną, nie będą opuszczały swojej rodzinnej ziemi. Małym wkładem w nasz zamyśl będzie realizowana innowacja pedagogiczna. Została opracowana w sposób, który ma posłużyć całemu zespołowi nauczycielskiemu. Liczymy, że twórcze działania nauczycieli, przy aktywnym udziale rodziców, przyczynią się do rozbudzenia świadomości dzieci w zakresie szeroko pojętego patriotyzmu.

Innowacja adresowana jest do nauczycieli Miejskiego Przedszkola nr 99 w Katowicach. Jest ona oparta na podstawie programowej wychowania przedszkolnego. W proponowanym zakresie następuje szczegółowe odejście od podziału treści programowych na grupy wiekowe, co pozwala nauczycielowi wybierać oraz dostosowywać zadania do możliwości i potrzeb danych dzieci chociaż proponowany rozkład materiału do realizacji ujęty jest w trzech przedziałach wiekowych. Proponujemy natomiast realizację innowacji w czterech obszarach działań. Ze względu na zasięg treści wszystkie cztery obszary powinny być realizowane przez dzieci starsze, a trzy pierwsze obszary przez dzieci młodsze. Aby uatrakcyjnić realizację innowacji wprowadziliśmy postać zielonego Ekoludka,

który jest zabawną maskotką - symbolem wieloletniej działalności

przedszkola trzymającą w ręce logo „Katowice dla odmiany”. Nadrzędnymi celami realizowanej innowacji jest kształtowanie trwałych więzi z naszą „Małą Ojczyzną”, kształtowanie świadomości własnych korzeni, zaangażowanie się do aktywnego działania na rzecz środowiska lokalnego. Natomiast najważniejszymi zadaniami dla grona pedagogicznego są: uświadomienie dzieciom piękna najbliższej okolicy i miejsca zamieszkania, poczucia własnej tożsamości i oryginalności oraz znajomości tradycji własnego regionu. Podane przykłady działań stanowić będą inspirację do tworzenia własnych modyfikacji i wprowadzania nowych pomysłów i rozwiązań.

Cele innowacji :

1. Cel główny:

- wychowanie przedszkolaka, który czuje się patriotą lokalnym i świadomym mieszkańcem miasta Katowice,
- realizacji Polityki Edukacji Miasta Katowice na lata 2015 – 2020 w zagadnieniach dotyczących działań przedszkola.

2. Cele szczegółowe:

- wyrabianie motywacji dzieci do poznawania świata oraz przeżywania wartości w nim nagromadzonych,
- uświadomienie roli dziecka we własnej rodzinie oraz wzmacnianie więzi uczuciowych z rodziną poprzez świadome uczestnictwo w uroczystościach rodzinnych i lokalnych przesyconych tradycjami,
- rozwijanie i kształcenie samodzielności oraz doświadczania działania podczas podejmowania inicjatyw na rzecz innych,
- zaangażowanie rodziców do działań w sferze emocjonalno – motywacyjnych oraz organizacyjnych w samych działaniach.
- Poznanie władarzy miasta oraz miejsca, w którym pracują i tworzą,
- zapoznanie z historią i symbolami miasta Katowice,
- dostrzeganie tradycji, obrzędów i kultury Katowic poprzez udział w życiu miasta,
- zapoznanie z określonymi obiektami i zjawiskami przyrodniczymi znajdującymi się na terenie miasta Katowice,
- uświadomienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i regionu ,
- kształtowanie odpowiedniej postawy wobec wartości i piękna dziedzictwa kulturowego regionu.

Opis zasad innowacji:

Innowacja będzie trwała trzy lata. Wdrożenie jej nie wymaga angażowania dodatkowych nakładów finansowych. Podstawowym warunkiem wdrożenia jest wiedza , umiejętności i konsekwencja planowanych działań nauczycieli. Dużą rolę odegra zaangażowanie rodziców, których aprobatę uzyskaliśmy już w czerwcu 2016 roku, przez napisaniem innowacji.

Innowacja realizowana będzie od 1 października 2016 roku do 30 czerwca 2019 roku z możliwością przedłużenia.

Podczas realizacji innowacji wykorzystywane będą metody aktywne (spacer, wycieczka, kino, koncert, przedstawienie teatralne, wystawa, spotkanie literackie, konkursy, prace plastyczne, konstrukcyjne itp.).

Opis wykorzystywanych metod i form:

W realizacji innowacji pedagogicznej wykorzystywane będą następujące metody aktywne, takie jak: spacer, wycieczka, kino, koncert, przedstawienie teatralne, wystawa, spotkanie literackie, konkurs, prace plastyczne i konstrukcyjne itp. ponieważ:

- Wycieczka, to duża forma, która wymaga dużego zaangażowania nauczyciela i posiada swój cel. Trwa o wiele dłużej niż spacer. Warto zadbać o jej atrakcyjność względem miejsca i formy odbycia (autokar, tramwaj, samochód);
- Spacer, to krótsza forma wycieczki. Malec potrzebuje świeżego powietrza, które dotlenia cały organizm; słońca i ruchu. Aby zachęcić dzieci do wyjścia będziemy proponować wyprawy do ciekawych miejsc najbliższej okolicy;
- Koncert, wizyta w filharmonii : często dzieci przedszkolne uczestniczą w koncertach umuzykalniających organizowanych przez przedszkole, ale rzadko mają szansę słuchać muzyki w filharmonii. Program koncertów w przedszkolu oraz filharmonii jest dostosowany do możliwości percepcyjnych dzieci . Zawiera on krótkie, przerywane ciekawymi historiami, przedstawienie instrumentów. Dzieci reagują spontanicznie: wybijają rytm, bujają się w takt muzyki albo dyrygują orkiestrą ze swojego miejsca na widowni.
- Przedstawienie teatralne, kino - jego najczęstszą formą są spektakle organizowane przez podróżujące teatry lalek i aktora, które bardzo często goszczą w naszym przedszkolu. Poza tym umożliwimy dzieciom wyjazdy do teatru lalek oraz aktora, popisy szczudlarzy, żonglerów i najróżniejszych przebierańców (np. na Panewnickim Ekosongu).
- Wystawa - chodzenie od gablotki do gablotki nie sprawi frajdy przedszkolakowi. Dlatego dzieci będą jeździły tam, gdzie można dotykać eksponatów. Będziemy także organizować wystawy w przedszkolu, aby maluchy mogły przyswoić sobie pewne zasady obowiązujące podczas zwiedzania wystaw;
- Spotkanie literackie, to bardzo rzadka forma , aczkolwiek bardzo ciekawa, dlatego do przedszkola będą zapraszani goście do czytania bajek, legend oraz opowiadań o Śląsku i Katowicach, w tym w gwarze śląskiej.

Zagadnienia i sposoby realizacji:

Moja okolica

1. Spacer wokół przedszkola - zapamiętuje jego adres,- wyszukuje obiekty sąsiadujące z przedszkolem (kościół, nadleśnictwo sklepy poczta, szpitale).
2. Spacer po osiedlu „Kokociniec w obserwacja krajobrazu naszego osiedla- rozumie pojęcie: osiedle,- zapamiętuje nazwy ulic.
3. Nauka hymnu ekologicznego przedszkola.
4. Wycieczka nad Kłodnicę - zna nazwę rzeki przepływającej przez Katowice, zna zasady bezpiecznego przebywania w okolicach zbiorników wodnych.
5. Sytuacja edukacyjna „Moja rodzina” z wykorzystaniem fotografii rodzinnych i wierszy- określa role w układzie rodzinnym (rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, wujek, ciocia, kuzyni),- zna imiona swoich najbliższych.
6. Swobodne wypowiedzi na temat uroczystości rodzinnych- potrafi wymienić formy spotkań rodzinnych,- sytuuje swoją osobę na drzewie genealogicznym.
7. Sytuacja edukacyjna „Tradycje rodzinne z wykorzystaniem ilustracji i wierszy- dowiadyuje się o tradycji wykonywania tego samego zawodu w niektórych rodzinach,- utożsamia się z członkami swojej rodziny.
8. Opowiadanie bajek i krótkich historyjek usłyszanych podczas wspólnych rodzinnych wieczorów - rozumie związek między słowami: rodzina- dom ojczyzna,- dostrzega wartość rodziny.
9. Teatrzyk kukiełkowy „Przedszkolacy- próbują własnych sił w tworzeniu krótkich monologów na dany temat,- dostrzega rolę relacji międzykoleżeńskich.
10. Zabawy dowolne- dostrzega różnice między wizerunkiem miasta i wsi,- zna sposoby zbierania informacji o najbliższych, swojej miejscowości,- poszukuje różnic pomiędzy współczesnym a dawnym wizerunkiem swojej rodziny lub miejscowości,- tworzy własne wizje swojej miejscowości za 20 lat,- projektuje obiekty przyszłościowe pomocne małym mieszkańcom miasta.
11. Dzielenie się wrażeniami z rodzicami z pobytu w przedszkolu.
12. Zorganizowanie zajęć otwartych z rodzicami lub najbliższymi dziećmi na temat „Moja rodzina Moje miasto Moja ojczyzna”.
13. Zabawy z mapą- próbuje lokalizować Śląsk na mapie,- odnajduje Katowice i ważniejsze miasta Polski,- zna symbole narodowe,
14. Wycieczka do Urzędu Miasta siedziby władz Katowic - zna symbole Katowic,- dowiadyuje się o obowiązkach i prawach obywateli.

15.Sytuacja edukacyjna „, Moja ojczyzna z wykorzystaniem legend polskich - zna pojęcia: region, naród, ojczyzna,- zna nazwy województwa, w którym mieszka,- poszukuje podobieństw i różnic między współczesnym a dawnym wizerunkiem swojej miejscowości,

16.Aktywny udział w przedszkolnych uroczystościach- włącza się w promowanie kultury przedszkolaka,- doskonali dobór ról społecznych dla małego dziecka,- pełni rolę gospodarza spotkań.

17.Miejsca odpoczynku i relaksu- zna i rozumie potrzebę odpoczynku,- potrafi wymienić miejsca relaksu (plac zabaw, basen, kort tenisowy, boisko sportowe, stadion). - karta spaceru

Oczekiwane efekty innowacji:

Po realizacji innowacji pedagogicznej dzieci kończące edukację w Miejskim Przedszkolu nr 99 w Katowicach będą posiadały pożądane kompetencje w czterech obszarach:

Dom - zna imiona i nazwiska swoich bliskich: rodziców i dziadków, określa role w układach rodzinnego pokrewieństwa np. mama mamy, mama taty, babcia, tata mamy, tata taty, dziadek, rozumie pojęcia genealogia, drzewo genealogiczne, sytuuje własną osobę na drzewie genealogicznym, utożsamia się z rodziną, poznaje pojęcie tożsamości rodzinnej, podaje przykłady rodzinnych uroczystości: chrzest, komunia, ślub, pogrzeb, urodziny itp., uczy się ról społecznych, ustala obyczaje spójne z tradycjami lokalnymi i wskazuje elementy odmienne (co łączy, co odróżnia), rozumie pojęcie uroczystości, rozumie związek między słowami: rodzina, dom, ojczyzna.

Przedszkole - zna hymn ekologiczny przedszkola, zna misję i wizję przedszkola, zna nazwę ulicy, przy której mieści się przedszkole, dowiaduje się o tradycjach kultywowanych w przedszkolu (pasowanie na przedszkolaka, wigilia, jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny, śniadanie wielkanocne, uroczyste zakończenie roku szkolnego itp.), dowiaduje się o tradycji wykonywania tego samego zawodu w niektórych rodzinach, potrafi przygotować spotkanie literackie z katowickimi twórcami, próbuje własnych sił w tworzeniu krótkich wierszy o swoim mieście, potrafi wykonać album o swoim mieście, zna sposoby zbierania informacji o najciekawszych miejscach Katowic i okolic, potrafi kulturalnie zachować się podczas wizyty w obiektach kultury, uświadamia sobie znaczenie łączności z historią przodków (legendy, muzea, pomniki, cmentarze), podaje przykłady wspólnych działań na rzecz ochrony środowiska, dostrzega różnorodność form uczestnictwa dzieci w życiu kulturalnym Katowic, włącza się w środowiskowe działania promujące kulturę małych mieszkańców regionu (Święto Kwitnących Głogów, Urodziny Katowic, konkursy plastyczne, wokalne, taneczne itp.), aktywnie włącza się w akcje ekologiczne (Dzień Ziemi, Święto Drzewa, Obchody Światowego Dnia Zdrowia, Dzień czystego powietrza, Światowy Dzień Wody, Święto Polskiej Niezapominajki, Dzień Turysty, „Przepis na zdrowie”, Dzień Ryby, Obchody Światowego Dnia Ochrony Środowiska,) i charytatywne („Pełna miska dla schroniska” , „Spełniamy marzenia”, „Choinka

nadziei”, Zbiórka plastikowych nakrętek na rzecz pomocy dla niepełnosprawnego dziecka.).

Miasto - zna nazwę swojej miejscowości, zna nazwę ulicy, przy której mieszka, podaje przykłady relacji międzysąsiedzkich, rozumie pojęcia: osiedle, dzielnica, rozpoznaje na ilustracji ulicę w mieście i na wsi, potrafi wymienić miejscowe obiekty kultury (filharmonia, teatr, kino, muzeum, dom kultury, bazylika), zna hejnał, herb i flagę Katowic, czerpie wiedzę o dawnych Katowicach z legend i podań, zna zabytki Katowic, zna miejsca pamięci narodowej (cmentarz, pomniki), zna siedzibę władz miejskich, zna utwory katowickich twórców (poetów, kompozytorów, malarzy, grafików itp.), korzysta z dobrodziejstw miejsc odpoczynku i relaksu (park Kościuszki, Dolina Trzech Stawów, park Zadole, basen, korty tenisowe, boiska piłkarskie KS „Rozwój” Katowice, GKS Katowice, domy kultury),- potrafi wymienić nazwy niektórych zakładów miejskich (kopalnia Wujek, kopalnia Staszic, kopalnia Wieczorek, Porcelana Śląska, Grupa Famur S.A. – producent maszyn i urządzeń dla przemysłu wydobywczego, CSK Katowice, Okręgowy Szpital Kolejowy w Katowicach, Bank Śląski, Bank PKO BP), rozumie konieczność współdziałania mieszkańców w zakresie dbania o środowisk i dobrą kulturę, zna nazwę rzek przepływających przez Katowice (Rawa, Kłodnica, Ślepiotka).

Region - zna pojęcia: region, naród, ojczyzna, zna hymn państwowy, zna symbole narodowe (flaga, barwy, godło), zna święta państwowe, dowiaduje się o swoim miejscu w społeczeństwie oraz o tym, że każdy jest częścią większej całości, zapoznaje się z pojęciami Śląsk, Ślązacy, oswaja się z poczuciem wspólnoty lokalnej, poznaje elementy krajobrazu śląskiego, wymienia charakterystyczne elementy naturalne i kulturowe tego krajobrazu, próbuje lokalizować Śląsk i Katowice na mapie, zna nazwę województwa, w którym mieszka, posługuje się nazwami najbliższych miast i rzek, poszukuje różnic pomiędzy współczesnym wizerunkiem miejscowości a jej obrazami z przeszłości, dostrzega funkcjonujące tradycje i elementy kultury regionalnej, uczy się piosenek i wierszy o regionie.

Kontrola i ewaluacja innowacji:

Widoczne efekty proponowanych działań zależą od szerokiego włączenia do tematyki przykładów z okolicy Katowic i regionu oraz zróżnicowania i przystosowania treści, metod i form pracy do poszczególnych grup przedszkolnych. W badaniu skuteczności wdrożenia innowacji „Mały Katowiczanie z Miejskiego Przedszkola nr 99 w Katowicach” ważną rolę odegra również dokładna znajomość i wiedza nauczyciela dotycząca instytucji kulturalnych, obiektów zabytkowych, osób i instytucji zajmujących się ochroną i pomnażaniem dóbr środowiska kulturalnego i społecznego oraz środowiska ekologicznego – przyrodniczego Katowic. Badanie efektów zakładanych zmian odbędzie się po każdym rocznym oddziaływaniu innowacji. Przedmiotem badań będzie wpływ różnorodności metod aktywnych ze szczególnym naciskiem na spacer i wycieczki na wzbogacenie wiedzy

i postaw przedszkolaków z Miejskiego Przedszkola nr 99 w Katowicach na temat „Małej Ojczyzny”.

Wpływ ten badany będzie w trzech aspektach: dziecko, rodzic, przedszkole.

DZIECKO:

- uczy się przebywać w miejscach publicznych,
- wzmacnia więzi i zachowania prospołeczne umożliwiające zrozumienie
- przyswaja pojęcia patriotyzmu lokalnego,
- bierze udział w promocji regionu,
- doświadcza tworzenia historii Małej Ojczyzny,
- doskonali okazywanie szacunku i tolerancji wobec innych osób, kultur, języka,
- przygotowuje się do pełnienia ról społecznych w środowisku lokalnym.

RODZIC:

- wzbogaca wspólnie z dzieckiem swoją wiedzę o mieście i regionie.
- dostrzega postępy w rozwoju społecznym swego dziecka,
- wzbogaca sposoby i formy spędzania wolnego czasu z dzieckiem w swoim mieście,
- doskonali formy współpracy z nauczycielem służące realizacji wspólnych celów.

PRZEDSZKOLE:

- realizuje treści wychowania patriotycznego w zakresie edukacji regionalnej, zgodnie z właściwościami psychofizycznymi dzieci w wieku przedszkolnym,
- dostosowuje stosowanie aktywnych metod pracy z dzieckiem przedszkolnym do realizowanych celów,
- odczuwa radość i satysfakcję z osiągnięć i sukcesów dzieci,
- odczuwa radość i satysfakcję z wychowania lokalnego małego patrioty.

Narzędziami badawczymi stosowanymi w ewaluacji innowacji pedagogicznej będą trzy arkusze diagnostyczne (załącznik nr 5):

- arkusz diagnostyczny dla dzieci starszych,
- arkusz diagnostyczny dla dzieci młodszych,
- ankietę dla rodziców,
- ankietę dla nauczycieli.

VI. Bibliografia

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz.U. 2002 nr 56 poz. 506 ze zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U z 2016r. poz. 895)
- Polityka Edukacji Miasta Katowice Katowiczanie 2022

Historia Katowic i okolic

3. Wycieczka do Neoromańskiego **klasztora i kościoła franciszkańskiego** pw. Ludwika Króla i Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Panewnikach. Wybudowany w latach 1905-1907 (ul. Panewnicka 76) - dowiaduje się o historii kościoła,- dostrzega styl architektoniczny,- dowiaduje się o wykorzystaniu kościoła jako obiektu kultury, w którym odbywa się oprócz mszy i nabożeństw wiele różnych koncertów.

4. Wycieczki połączone ze zwiedzaniem najciekawszych zabytków architektury miasta Katowice:

9. Wycieczka na cmentarz- potrafi zachować się w miejscach, w których wymagana jest cisza,- poznaje historię walk o Katowice,- oddaje hołd zmarłym przodkom.

10. Słuchanie legend i podań o Katowicach.

Zjawiska przyrodnicze w regionie

1. Wycieczka do Nadleśnictwa Katowice obserwacja piękna flory w różnych porach roku- potrafi określić położenie parku,- rozpoznaje rośliny charakterystyczne dla tego miejsca,- zna jego walory relaksacyjne,- potrafi zachować się w takim miejscu (nie zrywa roślin, nie hałasuje, wacha kwiaty, słucha ciszy)

2. Wycieczka na Dolinę Trzech Stawów do rezerwatu przyrody- potrafi korzystać z lornetki,- obserwuje odloty i gniazdowanie ptaków.
3. Wycieczka do Parku Kościuszki – obserwacja fauny i flory.
4. Udział w akcjach ekologicznych -

Kultura lokalna

1. Wycieczka do Śląskiego Teatru Lalki i Aktora Ateneum - potrafi kulturalnie zachować się podczas przedstawienia,- dowiaduje się o roli teatru dla kultury.
2. Wycieczka do kina- potrafi spokojnie obejrzeć projekcję filmu,- rozumie znaczenie kina jako obiektu kultury.
3. Wycieczka do Filharmonii Śląskiej Katowicach - rozumie słowa: filharmonia, dyrygent, muzyka poważna, muzycy,- dowiaduje się o rodzaju repertuaru, który prezentuje orkiestra muzyczna,- próbuje wytrzymać w skupieniu do końca koncertu.
4. Wycieczka do Muzeum Miasta Katowic oraz Muzeum Śląskiego w Katowicach - rozumie pojęcia: muzeum, eksponat, dzieje,- bacznie ogląda prezentowaną ekspozycję
5. Zorganizowanie spotkania z katowickimi twórcami - potrafi powitać gości,- uważnie słucha wierszy recytowanych przez ich autorów,- dostrzega piękno mowy ojczystej.
6. Udział w obchodach Dni Katowic w ramach akcji „Przedszkolaki Miastu”- dowiaduje się o sposobach kształtowania kultury katowickiej przez siebie,- aktywnie i twórczo pomaga w wykonaniu tańców i piosenek.
7. Udział w wystawach plastycznych zorganizowanych przez przedszkola, MDK i inne instytucje- samodzielnie tworzy prace plastyczne,- próbuje dyskutować o walorach eksponowanych prac, dostrzega rangę wystaw dla ducha każdego człowieka.
8. Udział w imprezach sportowych organizowanych dla przedszkolaków- potrafi współpracować z kolegami z innych przedszkoli,- zna relacje dobrosąsiedzkie.
9. Zorganizowanie Przeglądów Kolęd i Pastorałek w Bazylice Ojców Franciszkanów w Panewnikach - przybliżenie małym dzieciom twórczości rodzimych literatów,- dostrzega piękno lokalnej mowy.
10. Udział w akcjach charytatywnych
13. Udział w obchodach narodowych świąt państwowych- zna hymn państwowy,- dowiaduje się o wydarzeniach historycznych mających wpływ na powstanie suwerennego państwa polskiego.
14. Udział w Świącie Kwitnących Głogów, Panewnickim Ekosongu.
15. Nauka piosenek katowickich twórców oraz wielu śląskich pieśni.
16. Wykonanie albumu o Katowicach różnymi technikami plastycznymi.

17. Zorganizowanie Konkursu fotograficznego dla rodziców i ich dzieci na najpiękniejsze miejsca Katowic wybrane przez dzieci.

17. Nawiązanie współpracy z przedszkolem z innego regionu (z gór i z pomorza)- wymiana wiadomości na temat swoich miejscowości oraz przedszkoli,- doskonalenie swobodnego wypowiedzania się w mowie ojczystej.

18. Nauka gwary śląskiej.

2.

Według Danuty Grabowskiej dziedzictwo kulturowe to: „własna kultura, dziedzictwo historyczne, tożsamość kulturowa i wartości w nim tkwiące sprzyjające kształtowaniu świadomych swoich możliwości oraz powinności obywateli kraju i swojej „małej ojczyzny, a także kształtowaniu postaw otwartych i nastawionych na zrozumienie innych ludzkich kultur....

Wyodrębnia się następujące elementy dziedzictwa kulturowego:

1. Rodzina:

- a) dom,
- b) własne miejsce,
- c) mała ojczyzna,
- d) specyfika własnej rodziny,
- e) typowe charakterystyczne cechy,
- f) granice możliwości,
- g) tradycje,
- h) obrzędy,
- i) tańce i piosenki,
- j) wystrój wnętrza domu,
- k) strój noszony przez członków rodziny,
- l) wytwory społeczno-użyteczne.

2. Sąsiedzi (wyjście poza granice domu):

- a) ich dom,
- b) cechy z pkt 1.

3. Podwórka (miejsca wokół domu):

- a) własne miejsce,
- b) wspólne miejsca,
- c) wspólnota koleżeńska (grupki rówieśnicze),
- d) specyfika podwórka i okolicy:

- architektura,
- krajobraz (klimat, fauna, flora),
- położenie geograficzne,

- etnografia,
- demografia,
- społeczno-gospodarcza działalność człowieka.

4. Przedszkola (grupy rówieśnicze):

- a) drugi dom,
- b) specyfika grup,
- c) typowe cechy charakterystyczne,
- d) granice (własne miejsca: szuflada, szafka w szatni, miejsce na przybory do mycia),
- e) tradycje (urodziny, pasowanie na przedszkolaka, bale, akcje ekologiczne, świętowanie Barbórki, Dzień Matki i Ojca, Dzień Babci i Dziadka, uroczyste zakończenie roku szkolnego.....).

5. Osiedla i dzielnice:

a) cechy charakterystyczne:

- architektura,
- krajobraz,
- demografia,
- zakłady pracy,
- życie społeczno-kulturalne.

6. Miejscowość:

- a) cechy charakterystyczne,
- b) tradycje,
- c) obrzędy.

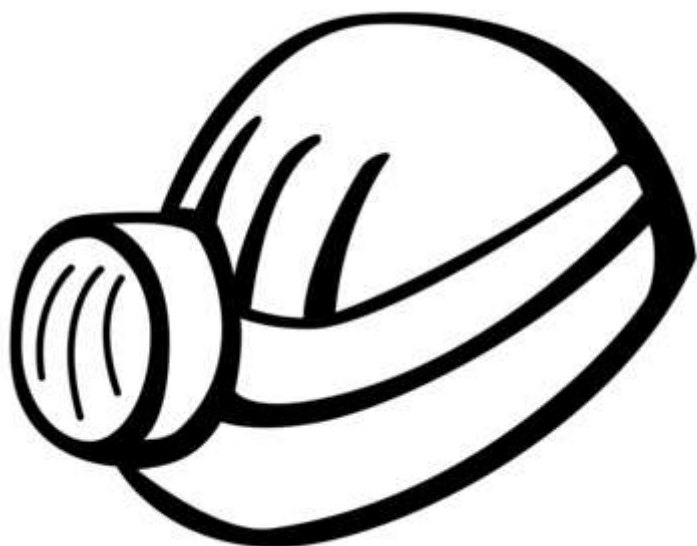
7. Region:

- a) mój kraj,
- b) Mała ojczyzna.

Załącznik nr 2

Przykładowe karty pracy

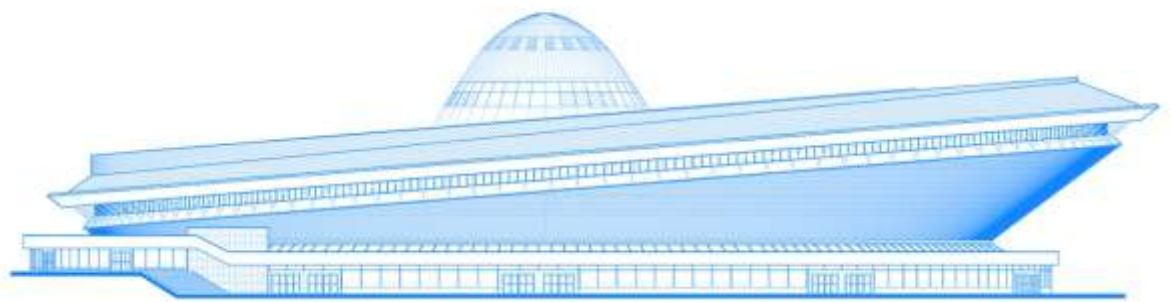

UNIFORM

BUILDING

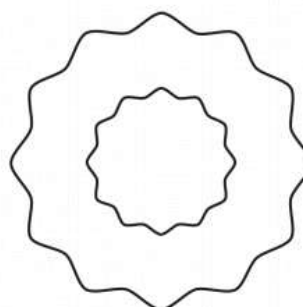
Polskie symbole narodowe

Niektórzy Orzeł Biały

Flaga Białoczerwona

Kokarda Narodowa

Wszystkie symbole i logo są własnością ich właścicieli. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Przykładowe wierszyki i legendy

Legenda o Skarbniku

Dawno temu wielu górników pracowało w śląskich kopalniach węgla. Była to praca niezwykle ciężka. Górnicy całymi dniami odłupywali węgiel kilofami, a potem ładowali go do wagoników, by wreszcie wypchać je na górę.

Kopalnie były też niebezpieczne. Często bowiem zdarzało się, że ze ściany odłupano się zbyt wiele węgla, który zasypywał górników. Nie raz gasło też światło i górnicy gubili się w płataninie starych korytarzy. Wtedy właśnie pojawiał się Skarbnik - dobry duch kopalni.

Można go było spotkać we wszystkich kopalniach. Zawsze miał postać brodatego sztygiera palącego fajkę, z małym kilofem w dłoni i świeczką przymocowaną do opaski na czole. Ostrzegał górników przed niebezpieczeństwami i pomagał im w razie potrzeby. Jednak tylko ludzie dobrzy i pracowici nie musieli obawiać się Skarbnika. Oszuści i obiboki nie mogli liczyć na jego przychyłność.

Pewnego razu głównego sztygiera kopalni poproszono o przyjęcie do pracy młodego chłopca. Jego ojciec zmarł, a matka nie była w stanie sama wyżywić liczne rodzeństwo chłopca. Sztygier długo się opierał, twierdząc, że chłopiec sobie nie poradzi. Gdy w końcu się zgodził, postawił jeden warunek - chłopiec musi pracować tak samo jak starsi górnicy i wywozić na górę tyle samo węgla. Jeśli sobie poradzi przez tydzień, zostanie przyjęty do pracy na stałe.

Już pierwszego dnia młodzieniec wiedział, że sobie nie poradzi. Już miał pójść do sztygiera i powiedzieć, że rezygnuje, gdy nagle obok niego pojawił się starszy górnik.

- Co cię trapi, chłopcze? - zapytał, widząc jego zatroskaną minę.

Gdy chłopiec opowiedział mu całą historię, górnik rzekł:

- Pomogę ci, ale musisz równo dzielić się ze mną zapłatą, jaką otrzymasz za pracę.

- Zgoda - odparł chłopiec.

I tak dzień w dzień starszy górnik przychodził do chłopca i pomagał mu odłupywać węgiel, a potem ładować go do wagoników. Po tygodniu zdumiony sztygier przyjął chłopca na stałe i wypłacił mu umówioną kwotę.

Starszy górnik już czekał na chłopca na dole.

- Przyszedłem po swoją część - powiedział.

- Zatrzymam dla siebie tylko tyle, ile sam zarobiłem. Cała reszta pieniędzy jest dla ciebie. Dziękuję za pomoc - odparł chłopiec, podając mu woreczek pełen monet.

Wtedy górnik roześmiał się serdecznie i przyjął prawdziwą postać. Przed chłopcem stał duch kopalni we własnej osobie.

- Zatrzymaj wszystkie pieniądze, chłopcze - powiedział Skarbnik. - I zawsze bądź taki uczciwy.

Po tych słowach zniknął.

Legenda o Murckach

Z powstaniem **nazwy Murcki** wiąże się kolejna legenda. Głosi ona, że kiedyś dzieci wyszły ze świniami do lasu na wypas. Świnki zaczęły ryć w ziemi i znalazły w niej czarne kamienie. Wróciły do domu i zaczęły się nimi bawić. Owe kamienie bardzo brudziły (dzieci były „umurckane”), więc zdenerwowana mama wrzuciła je do pieca. Ku zdziwieniu wszystkich kamienie zaczęły się palić i dawać ciepło. Okazało się, że był to węgiel.

No to dziś dla odmiany legenda o śląskim Robin Hoodzie O zbójniku Pistulce

Pistulka bardzo długo był prostym, zwyczajnym drwalem, pracującym w lasach lublinieckich. Obserwując jednak szerzącą się wokół krzywdę prostych ludzi, jakiej doznawali oni od niemieckich wielmożów, a także nosząc w sobie potrzebę ryzykanckiego życia i przygody zmienił fach na zbójckie rzemiosło. Napadał teraz i rabował gdzie się dało i kogo się dało. Wszędzie go było pełno i wkrótce znany był na całym Górnym Śląsku. Panowie bali się go i nienawidzili. Prości ludzie szanowali go i opowiadali o nim przeróżne historie. Oto jedna z nich.

Kiedyś pewna uboga kobiecina wybrała się do Bielszowic. Droga prowadziła przez gęsty las, toteż dla dodania sobie odwagi zabrała ze sobą dwóch synów. Kiedy już wracali, w części lasu najbardziej zagęszczonej dołączył do nich jakiś mężczyzna. Wdał się z nimi w rozmowę, pytając dokąd tak spieszenie

idą. Kobieta odrzekła: "Idziemy do domu i chcielibyśmy jak najszybciej wyjść z tego lasu, bo podobno przebywa w nich Pistulka, a my się go trochę boimy". Na to obcy odpowiedział: "Niiie musi sie pani go bać. Idę tą samą drogą i póki będę z wami Pistulka nie uczyni wam niczego złego". Potem zaczął wypytwać o różne sprawy, a także o to, co prości ludzie mówią o Pistulce. Kobieta odpowiadała z zapamiętaniem, powtarzając mu wszystkie jak najbardziej pochlebne opowiadki o zbójniku. Na koniec dodała z niekłamany podziwem, że Pistulka wyłamał ostatnio kasę pancerną w hucie Pokój, zabierając ogromne ilości pieniędzy. Ukrył je podobno w tym właśnie lesie.

Rozmawiając z nieznajomym nie spostrzegła, że doszli do skraju lasu. Wtedy nieznajomy zatrzymał się, wyjął z kieszeni dwa talary i dał je chłopcom: "To macie na pamiątkę ode mnie. Prostym ludziom nigdy krzywdy nie czynię. Jest na świecie wystarczająco dużo bogatych, którym trzeba łupić skórę. Jestem Pistulka". To rzekł i znikł w lesie. Kobieta zaniemówiła z przerażenia i zaskoczenia, a gdy ochłonęła, spostrzegła w rękach synów talary, które były dowodem owego niezwykłego spotkania.